

**TIL O'RGANISHNING XUSIYATLARI VA FOYDALARI. INGLIZ TILIDAGI
IBORALAR O'ZBEK TILIDA QANDAY MA'NONI ANGLATADI.**

Ramazonova Dinora Farxodovna.

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti 1-kurs talabasi

Muhammedova Nilufar Eliboyevna.

Ilmiy rahbar: O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti o'qituvchisi, PhD dotsent

•**Annotatsiya:** *Ushbu maqola yangi til o'rganishga bel bog'lagan insonlar uchun foydali maslahatlar va takliflar beradi. Shuningdek, ibora nima va undan qachon, qanday holatda va nima maqsadni ko'zlab foydalanish kerakligi haqida qimmatli ma'lumotlarni beradi.*

•**Kalit so'zlar:** *chet tili, usul, muhim majburiyatlar, tarjima, ibora, maqsad, lavozim, muvaffaqiyat.*

Bugungi rivojlanayotgan dunyoda chet tillariga bo'lgan e'tibor keskin oshmoqda va bu har bir insonni yangi til o'rganishga rag'batlantiryapti desak mubolag'a bo'lmaydi.

“Til bilgan- el biladi “ degan hikmatli so'z bekorga emasligi yana bir bor o'z isbotini topmoqda. Darhaqiqat, yangi tilni bilish yangi imkoniyatlar eshigini ochadi.

Here Our Top Ten Benefits of Learning Languages:

• **Connect!** One of the most rewarding aspects of the human experience is our ability to connect with others. ...

• **Advance Your Career.** ...

• **Feed Your Brain.** ...

• **Deepen Your Connection to Other Cultures.** ...

• **See the World.** ...

• **Go to the Source.** ...

• **Become a Polyglot.** ...

• **Boost Your Confidence.**

The advantages of learning foreign languages are mushrooming as the world becomes increasingly globalized and bilingualism is now perhaps the most useful real world skill to ever exist, rather than just being a nifty party trick. If you're thinking about making the effort to learn a foreign language rather than expecting the world to accommodate your monolingualism, you are a rare breed indeed. Blossoming into the impressive polyglot you aspire to be is 100% feasible with the right approach and mindset.

Yangi dunyo tilini o'rganishning insoniyat uchun 10 ta muhim foydalari:

• Agar biron bir davlatga sayohat qilgan taqdirda ham bemalol u yerdagi mahalliy aholi bilan ijtimoiy munosabatda bo'la oladi ya'ni aloqa qila oladi. Ingliz tilida ushbu hodisa ifodalaydigan ibora bor ekan. U quyidagicha:

“have/has a way with smb” [good at establishing good relations/motivating them]

Ex: Dinora has a way with foreign students.

Ya’ni insonlar bilan yaxshi aloqa o’rnatishda muvaffaqiyatga ega bo’lmoq deganidir.

• **kasb doirasida muvaffaqiyatga erishishga** muhim omillardan biridir. Agar shaxs biron bir chet tilini o’rgangan bo’lsa, bu yutuqdir. Aks holda, mag’lubiyat.

Inglizlarda kasb va mansabda yuksalish quyidagicha ifodalanilar ekan:

“Be promoted “ [get a higher position]

Ex: Because of her hard work, she will be promoted next month.

• **Yangi til bilan shug’ullanish shaxs miyasi faoliyatini yaxshilaydi, uni ko’plab foydali bilimlar bilan oziqlantiradi.**

Amerikaliklarda fikrlash qobiliyatini oshirish va dunyoqarashini kengaytirish deyish uchun yana bir birikma qo’llanar ekan:

“To wide horizon of smb” [to improve overlooking of person]

Ex: If individuals learn new language, it can wide horizon of them.

• **Til-dunyoni tanituvchi ko’zgu.** Haqiqatan, til bilgan inson dunyoning xohlagan nuqtasiga, istalgan paytda sayohat qila oladi, o’zi uchun yangi dunyoni kashf eta olish imkoniyatini qo’lga kiritadi. Shekspirning fikricha: “ Learning languages is a key to open new doors” , ya’niki (til o’rganish- yangi imkoniyat eshiklarini ochib beruvchi kalitdir.

• **Inson qancha ko’p til bilimlarini egallasa, u shunchalik o’ziga bo’lgan ishonch miqdorini ham oshira oladi.**

O’zbekiston davlat jahon tillari universiteti tilshunoslik fani o’qituvchisi O’mirov Ixtiyor Ergashovichning fikrlaricha: “O’zbekcha(ruscha, inglizcha, nemischa, fransuzcha)gapirish bu ushbu tilni mukammal darajada bilish degani emas”

Albatta, bu ustozimizning fikrlari ham chindan haqiqatdir. Bir tilda gapirsa-yu , u til egasi darajasida fikrlay olmasa, sohib va sohibalari uchun bu tilning qanchalik qadrli ekanligini his qila olmasa, grammatik qoidalari-yu , qay holatda qanday foydalanish haqida bilimga ega bo’lmasa, mening fikrimcha bo’sh qaynayotgan qumg’ondan farqi yo’q. Negaki, qumg’on bo’sh holatda qaynasa, juda kuchli shovqin qila oladi, lekin bu qaynashdan hech kim manfaat olamaydi, aksincha jabr ko’radi. Shu uchun, bir tilni o’rganmoqchimizmi, unga bor ishtiyoqimiz va hafsalamizni baxsh etaylik. Bizdan xalqimiz foyda ko’rsin, zarar emas.

• **Idioms in english.** Ingliz tilidagi idiomalar.

Bizning o’z ona tilimizda fikrlarimizni tinglovchiga oson yetazish va ta’sir qilishi uchun o’z nutqlarida iboralarni qo’llashadi. Lekin iboralardagi so’zlar doimo ham o’z ma’nosida qo’llanmaydi. Shu bilan birga inglizlarning ham o’z suhbatlari davomida ishlatadigan idiomalari ham o’zbek tiliga so’zma-so’z tarjima qilinmaydi. Aks holda, ma’no butkul o’zgarib ketishi va nutqda noaniqlik vujudga kelishi mumkin.

Misol uchun, inglizlar "early bird" degan iborani o'z suhbatlarida ishlatishadi. Shunisi aniqki, "early" degan so'z "erta", "bird" esa "qush" deb tarjima qilinadi. Lekin aslida esa, bu ibora "erta qush" degan emas, balki "tongda barvaqt uyg'onadigan inson" ni anglatadi.

Yoki, "night owl" degan iboraga kelsak, bu albatta, "kechki ukki" degani emas, bu "kechasi bilan uxlamaydigan inson" ni tasvirlash uchun ishlatiladi.

For example: *Maria is a early bird. She always gets up at 5 am.*

I consider that Jorj is a night owl. Because, he can not sleep calmly at night.

"In cold blood" bu iborani siz qanday tarjima qilardingiz. Agar siz ushbu iborani "sovuq qonda" deb "translate" qilgan (o'zbekchaga o'g'irgan)bo'lsangiz, afsuski, yana xato qildingiz. Bu ibora aslida quyidagicha qo'llaniladi:

"Yovuz niyatda sovuqqonlik bilan ish qilish". *Ex:He made his lesson in cold blood. So, he can not achieve his goals.*

Demak, ingliz tilida xuddi "native speaker" (til egasi) kabi qimmatbaho so'zlarga boy va ma'noli nutq idrok etishni xohlasangiz, sizga o'sha (siz o'rganishga bel bog'lagan) tildagi iboralarni chuqur o'rganishni va o'z nutqingizda bu kabi birikmalardan foydalanishingizni maslahat beraman. Albatta, xulosa chiqarish o'zingizdan....
E'tiboringiz uchun rahmat!

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

• Michael McCarthy Felicity O'Dell "English Vocabulary in USE"(Cambridge.2017) fourth edition.

•Cambridge universiteti tomonidan berilgan CELTA sertifikatiga ega xalqaro o'qituvchi

Lingua Barno "Idioms in english".

•Telegram channel of Idioms.

•O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti tilshunoslik fani o'qituvchisi O'mirov Ixtiyor Ergashovich ning tilshunoslik borasidagi fikrlari.